

Що психологія та психологи пропонують людству?

Що таке психологія і чим займаються психологи?

Наука психологія вивчає природу та розвиток людських міркувань, емоцій та поведінки як на індивідуальному, так і на суспільному рівнях. Психологія - це самостійна наукова дисципліна, яка пов'язана майже з кожним аспектом нашого безмежного досвіду. Психологи працюють у різних сферах - фактично всюди, де живе та функціонує людина. Психологічна наука поглибує наше розуміння поведінки людини у соціальному, культурному та мовному середовищах¹. З метою покращення якості людського життя, в рамках концепції захисту прав людини, психологи відіграють значну роль у підтримці здоров'я та благополуччя в усьому світі.

Навіщо психологія та психологи потрібна урядам та державі?

З позиції людяності та фінансової доцільності для урядів важливо відзначити, що психологи вносять критичний незалежний внесок у полегшення психологічних проблем та покращення якості життя². Соціальні детермінанти здоров'я, такі як освіта, їжа в достатній кількості, гідний рівень життя, справедливі можливості роботи та якісне лікування, визнаються основними правами людини, закріпленими у Цілях сталого розвитку ООН³⁻⁷. Нездатність вирішити проблеми, пов'язані з психічним здоров'ям (такі як збільшення кількості депресивних та тривожних розладів, що часто є наслідком недостатньої уваги до соціальних детермінант здоров'я), зумовлюють втрату продуктивності населення, що коштує світовій економіці 1 трлн. доларів щорічно². Втім профілактика та втручання на рівні психологічних умов формування здоров'я є доведено доцільним економічним рішенням². Коли психологічна наука застосовується в сферах життя, роботи та відпочинку, потенціал та продуктивність населення зростають⁸⁻⁹. Але, незважаючи на існування як матеріальних, так і клінічно ефективних послуг для населення з груп ризику або тих, хто демонструє симптоми психічних розладів, більшість молоді та дорослих майже в усіх країнах світу не отримують психологічного лікування через обмежені ресурси, стигму та відсутність медичних працівників¹⁰⁻¹¹.

В чому унікальність психології та психологів?

Психологи розуміють біологічні, соціальні та екологічні дослідження і навчаються застосовувати ґрунтовні докази для покращення людського життя в різних культурах та мовних середовищах. Щоб стати психологом, потрібно засвідчити високі професійні, наукові та етичні знання та стандарти. Сучасна професійна підготовка психологів сфокусована на технічній і науковій самостійності, а також незалежності в роботі міждисциплінарних команд для сприяння благополуччя людини у будь-якій сфері життя (наприклад, сім'ї, школи, університету, охорони здоров'я, робочого місця, громадських служб та громад)¹². Психологи працюють, застосовуючи науковий метод та додаткові навички діагностики, оцінки та інтерпретації, щоб забезпечити комплексні та інтегративні підходи до здоров'я людини. Залучення психологів до виконання незалежних ролей, пов'язаних із прийняттям рішень, узгоджується з їх вимогами до професійної підготовки. Коли світ стикається з безпрецедентними кризами, внесок психологів у полегшення фізичного, емоційного та психічного стану людей, груп та спільноти є критичним¹³.

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО АСОЦІАЦІЮ

Національна психологічна асоціація об'єднує фахових психологів, які працюють в різних сферах.

м. Київ, вул. Кожум'яцька, 12.

www.npa-ua.org

office@npa-ua.org

НАЦІОНАЛЬНА
ПСИХОЛОГІЧНА
АСОЦІАЦІЯ
УКРАЇНИ

ПОСИЛАННЯ

- 1 Hays, P.A.& Iwamasha, G.Y. (2006). *Culturally Responsive Cognitive Behavioral Therapy: Assessment, Practice, and Supervision*. American Psychological Association
- 2 Chisholm, D., Sweeny, K., Sheehan, P., Rasmussen, B., Smit, F., Cuijpers, P., & Saxena, S. (2016). Scaling-up treatment of depression and anxiety: A global return on investment analysis. *Lancet Psychiatry*, Vol.3, 415-424. DOI: <http://doi.org/10.1016/S2215-0366>.
- 3 Adler, E. N., & Newman, K., (2002) Socioeconomic disparities in health: pathways and policies, *Health Aff (Millwood)*, Vol.21 Iss.2, DOI: <http://doi.org/10.1377/hlthaff.21.2.60>
- 4 Allen, J., Balfour, R., Bell, R., & Marmot, M., (2014) Social determinants of mental health, *International review of Psychiatry*, Vol. 26 Iss. 4 DOI: <http://doi.org/10.3109/09540261.2014.928270>
- 5 Sægert, S., Evans, G. W., (2003) Poverty, housing niches, and health in the United States, *Journal of Social issues*, Vol. 59 Iss. 3, 569-589. DOI: <https://doi.org/10.1111/1540-4560.00078>
- 6 Saxena, S., Thornicroft, G., Knapp, M., & Whitford, H., (2007) Resources for mental health: scarcity, inequity, and inefficiency, *The Lancet*, Vol. 370 Iss. 9590, 878-889, DOI: [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(07\)61239-2](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(07)61239-2)
- 7 Walker, R., Keane, C. R., & Burke, J., (2010) Disparities and access to healthy food in the United States: A review of food deserts literature, *Health & Place*, Vol. 16 Iss. 5, 876-884, DOI: <https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2010.04.013>
- 8 Kelly J.G., Ryan A.M., Altman B.E., Stelzner S.P.(2000) Understanding and Changing Social Systems. In: Rappaport J., Seidman E. (eds) *Handbook of Community Psychology*. Springer, Boston, MA, DOI: https://doi.org/10.1007/978-1-4615-4193-6_7
- 9 Weissman, M., & Cuijpers, P., (2007) Psychotherapy over the Last four decades, *Harvard Rev Psychiatry*, Vol. 25 Iss.4, 155-158, DOI: <https://doi.org/10.1097/hrp.0000000000000165>
- 10 Mental Health America, 2019, <https://www.uncrushed.org/content/2019/9/23/the-state-of-mental-health-in-america-2020>
- 11 Wang, P. S., Aguilar-Gaxiola, S., Alonso, J., Angermeyer, M. C., Borges, G., Bromet, E. J., Bruffaerts, R., De Girolamo, G., De Graaf, R., Gureje, O., Haro, J. M., Karam, E. G., Klessner, R., Koveness, V., Lane, M. C., Lee, S., Levinson, D., Ono, Y., Et al., (2007) Use of mental health services for anxiety, mood, and substance disorders in 17 countries in WHO world mental health surveys, *The Lancet*, Vol. 370 Iss. 9590, 841-850. DOI: [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(07\)61414-7](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(07)61414-7)
- 12 Huppert, A. H., Psychological well-being: evidence regarding its causes and consequences, (2009) *Health and Well-Being*, Vol. 1 Iss. 2, 137-164. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1758-0854.2009.01008.x>
- 13 Wandersman, A., & Florin, P., (2003) Community interventions and effective prevention, *American Psychologist*, DOI: <http://doi.org/10.1037/0003-066X.58.6-7.441>